

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Flora en fauna in milieueffectrapportage

Welke informatie over flora en fauna hoort er in een milieueffectrapport? Wanneer is een effectbeoordeling compleet? Deze factsheet gaat over informatie over soorten in een milieueffectrapport. Het beschrijft ook de aanpak voor beschermde soorten die niet onder gebiedsbescherming vallen.

Het is niet nodig om alle soorten te beschrijven. Wel is een beeld van alle natuur in een gebied nodig en van de kwetsbare soorten daarin. Deze factsheet schetst die situaties om te bepalen hoeveel informatie nu echt nodig is en welke bronnen beschikbaar zijn.

Welke informatie over soorten hoort in het milieueffectrapport?

Het milieueffectrapport (MER) moet een algemeen beeld geven van alle aanwezige natuur in het studiegebied. Op een kaart kunnen de waardevolle gebiedsdelen worden aangegeven. Dit kan met een bureauonderzoek, waarvoor veel bronnen beschikbaar zijn.

Welke soortinformatie is er nodig?

Niet elk plan of project heeft grote invloed op soorten. Het hangt af van de aard en omvang van het plan of project en de aanwezige natuurwaarden hoe ver er wordt 'ingezoomd'. Dit is een iteratief proces waarbij de volgende vragen spelen:

- Wat is de kans op effecten op de aanwezige soorten?
- Welke keuzes worden in een besluit onomkeerbaar vastgelegd?

Situatie 1: Kans op effecten, keuzes worden vastgelegd

Hierbij gaat het om concrete plannen en projecten waarvoor de effecten gedetailleerd in beeld moeten komen.

Bijvoorbeeld als uit de gebiedsanalyse blijkt dat er mogelijk effecten zijn op kenmerkende en/of beschermde flora- en fauna. De soorteninformatie is direct nodig als bij de vaststelling van het plan of project ook locatiekeuzes worden gemaakt of als de uitvoering zelfs direct start. Voorbeelden zijn een woningbouw, een dijkversterking of een bedrijventerrein.

Wat is de aanpak?

1. Bepaal de kenmerkende en/of beschermde flora en fauna waar effecten op te verwachten zijn. Vaak is uitgebreider bureauonderzoek nodig en soms een veldinventarisatie.

Voorbeeld Omgevingsplan

Een Omgevingsplan voor een Overijsselse gemeente maakt met vergunningplichten groeiruimte tot maximaal twee hectare voor tientallen agrariërs mogelijk. Met een bureauonderzoek wordt in het milieueffectrapport bekeken waar in het plangebied mogelijk belangrijke soorten voorkomen. Daaruit blijkt dat in het noordoostelijke deel de beschermde steenuil voorkomt. In dat deel wordt geïnventariseerd waar de uil nestelt. Op basis van de maximale mogelijkheden van het plan, inclusief vergunningplichten, worden de effecten bepaald. Tenslotte wordt bekeken of maatregelen mogelijk zijn, zoals het anders intekenen van het bouwvlak. Omdat de maatregelen voldoende effectief blijken te zijn, is het niet nodig om naar locatiealternatieven te kijken.

2. Geef inzicht in negatieve én positieve milieueffecten.
3. Werk mitigerende en/of compenserende maatregelen uit op locatie en type effect, en beoordeel deze op beschikbaarheid. Maak aannemelijk dat het plan of project juridisch uitvoerbaar is binnen de kaders van de Omgevingswet.
4. Werk alle alternatieven in het milieueffectrapport op een gelijk detailniveau uit.

Situatie 2: Grote kans op effecten, flexibiliteit voor vervolg

Voorbeelden hiervan zijn omgevingsvisies, globale omgevingsplannen waar nog ruimtelijke besluiten volgen, waarin zaken verder worden uitgewerkt en vastgelegd.

Wat is de aanpak?

1. Bepaal de kenmerkende en/of beschermde flora en fauna waar effecten op te verwachten zijn. Soms is hiervoor uitgebreider bureauonderzoek nodig en soms een veldinventarisatie. Dit speelt bijvoorbeeld bij delen die al definitief worden vastgelegd op een plek waar mogelijk onacceptabele effecten op soorten te verwachten zijn.
2. Geef inzicht in negatieve én positieve milieueffecten.
3. Geef een globaal overzicht van beschikbare en realistische mitigerende en compenserende maatregelen.
4. Breng de risico's en aandachtspunten voor vervolgbesluitvorming in beeld, bijvoorbeeld met het stoplichtmodel.

Als er kans is op negatieve effecten in vrijwel het hele plangebied dan is waarschijnlijk meer onderzoek nodig, omdat, ook met flexibiliteitsbepalingen, effecten in de toekomst niet voorkomen kunnen worden.

Ook voor een abstracter plan als een omgevingsvisie kan nu al meer informatie nodig zijn. Bijvoorbeeld als zoeklocaties worden vastgelegd terwijl de effecten aanzienlijk zijn. Kijk dan of er reële maatregelen beschikbaar zijn. Breng met bijvoorbeeld het stoplichtmodel de risico's voor de (vervolg)besluitvorming in beeld.

Situatie 3: Lage kans op effecten

Als de kans op effecten op kenmerkende en/of beschermde flora en fauna laag is, dan is bureauonderzoek voldoende en is het beschrijven van maatregelen en alternatieven waarschijnlijk niet nodig. Er is dan geen informatie nodig over flora en fauna, wel een

Relevante Rode Lijsten

Rode Lijsten geven een overzicht van soorten die zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Als een soort op een Rode Lijst staat, betekent vrijwel altijd dat de soort niet in een gunstige staat van instandhouding is. Het milieueffectrapport moet ingaan op de effecten op Rode Lijsten voor hogere planten, zoogdieren, broedvogels, reptielen, amfibieën, vissen, dagvlinders, sprinkhanen en krekels, libellen.

onderbouwing waarom de kans op effecten laag is. Een voorbeeld is de uitbreiding van een installatie in een bestaand gebouw.

Op een rijtje voor het milieueffectrapport

Check of:

1. Het plan of project de 'gunstige staat van instandhouding' bedreigt van de lokale populatie van belangrijke en kenmerkende soorten.
2. Het plan of project negatieve en/of positieve gevolgen heeft voor beschermde soorten en de Rode Lijstsoorten.
3. Verbodsbepalingen uit de Omgevingswet worden overtreden.
4. Er mitigerende en compenserende maatregelen nodig en/of mogelijk zijn om negatieve effecten te beperken.
5. Er (locatie)alternatieven nodig zijn.
6. Er leemten in kennis zijn.

Handige bronnen

- Landelijke en regionale [verspreidingsatlassen](#)
- [Nationale Database Flora en Fauna \(NDFF\)](#)
- Telgegevens Rijkswaterstaat

Meer weten?

Meer weten over flora en fauna in milieueffectrapportage? Bel, mail of kom langs. We staan je graag te woord.

- Willemijn Smal – 030 234 7624 – wsmal@eia.nl
- Wouter Berendsen – 030 234 7621 – wberendsen@eia.nl
- Roel Sillevissmitt – 030 234 7648 – rsillevissmitt@eia.nl